

תורת הרי"ף

ביאורים, פנינים, מוסרים וחדושים משיעורי
האדמו"ר רבי יאשיהו פינמז שליט"א
לפרשת השבוע

פרישת פנחס

פרשת פנחס

"פִּינָחָס בֶּן אֱלִעָזָר בֶּן אֶהֱרֹן הַכֹּהֵן הַשֵּׁיב אֶת חַמְתֵּי מַעַל בְּנֵי יִשְׂרָאֵל בְּקִנְאוֹ אֶת קִנְאָתִי"

**דוקא פינחס זכר את ההלכה של הבוועל
ארמיית קנאין פוגעין בו כי משם היה
שורש נשמתו**

התורה הקדושה אומרת לנו בפרשת השבוע "פִּינָחָס בֶּן אֱלִעָזָר בֶּן אֶהֱרֹן הַכֹּהֵן הַשֵּׁיב אֶת חַמְתֵּי מַעַל בְּנֵי יִשְׂרָאֵל בְּקִנְאוֹ אֶת קִנְאָתִי בְּתוֹכְכֶם וְלֹא כְלִיטִי אֶת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל בְּקִנְאָתִי. לָכֵן אֶמֹר הֲנִי נֹתֵן לּוֹ אֶת בְּרִיתִי שְׁלוֹם. וְהִיְתָה לּוֹ וּלְזָרְעוֹ אַחֲרָיו בְּרִית כְּהֵנָּה עוֹלָם". צריך להבין מה היה עומק העניין בין משה רבנו לפינחס?

הגמרא מספרת (סנהדרין פב.) שזמרי בן סלוא נשיא שבט בישראל לקח גויה מדיינית ומביא אותה בפני כל עם ישראל ליד משה רבנו ושואל אותו אם היא מותרת לו או אסורה, אם משה יאמר שהיא מותרת טוב ואם יאמר אסורה אז מי התיר למשה רבנו את ציפורה שהיא בתו של יתרו, באותה שעה נשתכחה הלכה ממשה רבנו. עמד פינחס בן אלעזר הכהן ואמר למשה רבנו, לא כך למדתני כשירדת מהר סיני שהבוועל כותית קנאין פוגעין בו, אמר

לו משה תמשיך ותעשה מה שלמדת. לקח פינחס את הרומח והלך והרג את זמרי ואת המדיינית. והגמרא מונה את כל הניסים שנעשו לו דברים מעל הטבע ומשם זכה פינחס לברית כהונת עולם ולכל הדברים הקדושים.

צריך להקשות קושיה חזקה ביותר איך משה רבנו שוכח דבר מהתורה הקדושה, משה רבנו שהוריד לעם ישראל את התורה איך נשתכחה ממנו הלכה ועוד הלכה כ"כ חשובה?

אלא אולי אפשר לפרש ולומר יסוד גדול, רבנו האר"י הקדוש אומר מתי שמגביהים את הספר תורה בבית הכנסת כל אדם ישתדל לראות את האות שלו בספר. לכל אדם יש אות בתורה הקדושה ואם אדם זוכה לראות את האות שלו בהגבהת ספר תורה זה עושה תיקון גדול לנשמה שלו. ידוע שישראל"ל זה יש שיישים ר"יבוא איותיות ליתורה ולכל יהודי יש שורש באחת האותיות של התורה, זה מה שביקש דוד המלך מהקב"ה אחרי שכולם אמרו שהוא גר ודוד אמר "עֲשֵׂה עִמִּי אוֹת לְטוֹבָה וַיֵּרְאוּ שְׂנְאֵי וַיִּבְשׂוּ" (תהלים פו, יז) תראה לכולם את האות שלי שיראו שאני לא גר שהחלק שלי בתורה הוא לא מהתגים כמו שרבי עקיבא היה דורש על כל תג ותג בשביל הגרים, אלא שיש לי אות בספר תורה ומשם החלק שלי בעם ישראל.

"אות הוא לעלם" (שמות לא, יז) לכל אדם יש לו אות שהיא שורש נשמתו ומשם יונק את כל כוחו, לכן כל אדם

יש לו קרבה בנפש לסוג של מצוה או לדבר בתורה שמשם שורש נשמתו. מתי שרואים צדיק שמקפיד במצוה מסוימת סימן ששורש נשמתו מאותה מצוה. וכמו שמסופר על הרב מראפשיץ שהיה מקפיד מאוד במצוות סוכה ומדבר על מצוה זו והיו אומרים ששורש נשמתו ממצוות סוכה בתורה. צדיקים אחרים היו מקפידים בנרות חנוכה ובנרות שבת והיו אומרים ששורש נשמתם זה מנר או אור שבתורה הקדושה. וכך גם הגמרא אומרת (שבת קיח:): שהיו שואלים חכמים אחד את השני אבוך במאי זהיר טפי? כביכול השורש שלך בגלגול הקודם לאיזו מצוה היה קשור יותר?

וכך כתוב (תהלים קיט, צג) "לְעוֹלָם לֹא אֶשְׁכַּח פְּקוּדֶיךָ כִּי בָם חִיֵּיתִנִּי" אומר דוד המלך את המצוות והפקודים שלך הקב"ה, אני לא אשכח ובעיקר אם זו מצוה שהיא שורש הנשמה של האדם ומחיה אותו, לא ישכח ממצוה אחרת.

על פי זה אפשר לבאר, שורש נשמתו של פינחס היה מאותן מצוות ועניינים שקשורים לארמית שקנאין פוגעים בו וכך אפשר לומר ב'ועל ארמית פ'וגעין זה פ'נחס ב'ן א'לעזר. לכן משום שמעניין זה שורש נשמתו של פינחס, הוא זכר את אותה הלכה שנתעלמה ממשה יותר והיה לו הכוח לעמוד בזה ולהציל את בני ישראל וזכה לברית כהונת עולם על המסירות נפש שלו.

**”פִּינְחָס בֶּן אֱלֵעָזָר בֶּן אֶהֱרֹן הַכֹּהֵן הַשֵּׁיב אֶת
חַמְתִּי מֵעַל בְּנֵי יִשְׂרָאֵל בְּקִנְאוֹ אֶת קִנְאַתִּי
בְּתוֹכְכֶם”**

**השכר הגדול של פינחס שהחזיר בעם
ישראל את הקנאה למעשי תועבה**

הזוהר הקדוש בפרשת השבוע (ריג, ע"ב) וַיְדַבֵּר ה' אֶל מֹשֶׁה לֵאמֹר, פִּנְחָס בֶּן אֱלֵעָזָר וְגו', רַבִּי אֱלֵעָזָר פָּתַח וְאָמַר, (משלי א) שְׂמֹעַ בְּנֵי מוֹסֵר אָבִיָּךְ וְאֵל תִּטּוֹשׁ תּוֹרַת אִמְךָ. כל המפרשים שואלים על דברי הזוהר הקדוש מה הקשר בין פינחס בן אלעזר בן אהרן הכהן לבין דברי רבי אלעזר בנו של רבי שמעון בר יוחאי?

אלא אפשר לבאר ולומר על פי דברי ה"נועם אלימלך" בפרשה, אומר הנועם אלימלך שיש כמה סוגים של אנשים שמקיימים את דבר השם. יש אדם שהגיע להשגות ולהבנות והוא רואה דבר מסוים והוא יודע ומבין שזו מצוה לקיים את הדבר הזה וכך עומד ומקיים את זה ויש לו על זה שכר גדול. יש סוג אחר של אדם שרואה מצוה ולא מבין בכלל שזו מצוה, אלא חושב שזה סתם דבר והיצר הרע צובע לו את זה כדבר אחר, לא כמו מצוה והאדם לא יודע שזו מצוה.

האדם יכול לעבור ליד דבר שנים על גבי שנים ולא לעשות כלום כי הוא לא חושב ולא הבין בעומק השגתו שזו מצוה, עד שהוא רואה אדם גדול וצדיק שעושה דבר

דומה ואז מבין אותו אדם שלעשות את המעשה הזה זו מצוה, כך הוא עומד ועושה את המצוה. כמו אדם שעובר ליד מקום ורואה עני ולא ידע שזה חסד ודבר גדול לעזור לאותו אדם, עד שהוא רואה מישהו שהולך ועוזר לאדם ההוא, אז הוא קם והולך גם הוא לעזור לאותו אדם וכך הוא מקיים את המצוה בזכות אותו צדיק שראה שכן מקיים מצוה.

אומר הנועם אלימלך מתי שבני ישראל חטאו ועשו את העבירה בשיטים, הם לא ידעו את העונש והחומרה של המעשה הרע שעשו עד שפינחס עמד ועשה את כל מה שעשה, רק אז כל בני ישראל הבינו את החומרה הגדולה שיש בדבר הקשה שעשה זמרי בן סלוא. מתי שכולם הבינו את זה, עניין הקנאה לאדם שעושה מעשים לא טובים נהיה חרוט בעם ישראל לדורי דורות ולכן התורה הקדושה אומרת "בְּקִנְאוֹ אֶת קִנְאֵתִי בְּתוֹכְכֶם" שהכניס את הקנאה בתוך עם ישראל. עד אז לא הייתה קנאה בעם ישראל, אבל מפינחס נכנסה הקנאה להיות בתוך עם ישראל, כמו אדם שרואה מצוה ולא יודע שזו מצוה עד שרואה צדיק שעושה את אותה מצוה ואז אותו אדם מבין שזו מצוה וזה נהיה בתוכו נהיה חלק ממנו.

אותו דבר אומר הנועם אלימלך בעם ישראל לא היה את עניין הקנאות, אבל אחרי שעמד פינחס וקינא לקב"ה עם זמרי בן סלוא נכנס בעם ישראל עניין הקנאות בדם של עם ישראל, קניין חדש של הקנאות. לכן השכר של פינחס הוא כ"כ גדול כי הוא הכניס בעם ישראל לדורי

דורות "בְּקִנְאוֹ אֶת קִנְאֹתַי בְּתוֹכְכֶם" את הקנאה בתוכם שתהיה חלק מעם ישראל.

וזה יסוד גדול, יש צדיקים שזוכים למעלות גדולות ושכר גדול אחרי מותם כי לקחו משהו והכניסו ביסודות של עם ישראל משהו שעוד לא היה, שבני ישראל לא ידעו מזה ולא קיימו את זה ואותם צדיקים הכניסו את זה בתוך עם ישראל ואז השכר הוא גדול לכל הדורות. לכן האדם צריך לדעת שיש דברים שאנשים מזלזלים בהם, מצוות שהן בגדר של "מת מצוה" שאנשים לא יודעים את הערך שלהן ומתי שהאדם מאיר את האור הנכון ואנשים מתחילים לשמור ולקיים את אותן מצוות, הוא נהיה בגדר של "גואל הדם" של אותן המצוות והן רשומות על שמו שבזכותו כלל עם ישראל מקיים אותן.

"פִּינְחָס בֶּן אֱלֶעָזָר בֶּן אֶהֱרֹן הַכֹּהֵן הַשֵּׁיב אֶת חַמְתִּי"

**פינחס בא לתקן את נדב ואביהוא ולכן
ראה את חטא זמרי בן סלוא**

צריך לדעת יסוד גדול, אדם שרואה דבר שלילי סימן שגם אצלו יש דבר שלילי. אדם שאומר פלוני גנב או שאומר על פלוני שהוא שקרן, סימן שהוא לא מושלם ולא בדרגה המושלמת, כי אדם צדיק וקדוש בעל מידות רמות לא רואה רע ודברים שליליים אצל השני. יהודי

חילל שבת והדליק אור, אדם שהוא צדיק בכלל לא רואה שהוא חילל שבת. יהודי גנב, אדם שהוא צדיק הוא בכלל לא רואה שהוא גנב, אדם שהוא צדיק לא רואה רע.

אדם מתחיל לראות את הרע אצל החבר שלו מתי שהוא נמצא בירידה. הוא רואה את החבר שלו שגנב, שיקר, חילל שבת פתאום הוא רואה את הכל שלילי. מתי שהאדם נמצא במקום גבוה הוא לא רואה רע וכך יש סיפורים על צדיקים גדולים שהראו להם אדם שהדליק אור בשבת, אמרו שרואים חושך, לא רואים אור, הם לא ראו את הרע שהשני עשה.

זו הייתה הטענה בפרשת השבוע על פינחס בן אלעזר בן אהרן הכהן, זמרי בן סלוא שהיה נשיא של שבט שמעון שהיה צדיק ומיוצאי מצרים מעל מאתיים וחמישים שנה, הלך וחסא עם האישה המדיינית ומשה רבנו לא ראה את זה. פינחס ראה את זמרי חוטא עם המדיינית ובעל אותה בפני כל עם ישראל, אמר פינחס למשה שהוא לימד אותם כשירד מהר סיני שהבועל ארמית קנאין פוגעין בו, והנה זמרי בועל ארמית אבל משה רבנו שהיה קדוש וטהור לא ראה את זה, לא ראה כלום שלילי.

מיד קמו כל ליצני הדור ואמרו שפינחס לא צדיק כי הוא ראה את זה, משה רבנו בקדושה וטהרה לא ראה את זה ופינחס כן ראה לכן הוא לא טוב, כמו שהגמרא אומרת (סנהדרין פב:) ראייתם בן פוטי זה שפיטם אבי אמו עגלים לעבודת כוכבים והרג נשיא שבט מישראל, שפינחס במעלה לא טובה ולא גדולה. לכן באה התורה ואומרת

"פִּינְחָס בֶּן אֱלֶעָזָר בֶּן אֶהֱרֹן הַכֹּהֵן" לתקן ולהגיד שפינחס היה צדיק, והוא ראה את זה כי פינחס הוא הבן של אלעזר וגם בן אהרן הכהן שנתעברו בפינחס נשמותיהם של נדב ואביהוא שהיו בניו של אהרן. אם כך פינחס בן אלעזר הוא נכד של אהרן וגם בן שלו כי התעברו בו שתי הנשמות של נדב ואביהוא.

פינחס זכה שהיה לו את הכוח לראות את חטא זמרי בן סלוא, לא בגלל שח"ו היה פסול או בדרגה נמוכה אלא משום שבא לתקן את בני אהרן נדב ואביהוא שחטאו והקריבו אש זרה, שהורו הלכה לפני משה ואהרן והיו חייבים מיתה. פינחס כדי לתקן את נדב ואביהוא שהורו הלכה בפני משה, בא ליד משה ושואל הלכה על אדם שבועל ארמית וההלכה היא שקנאין פוגעין בו ולא צריך לשמוע לרב אלא לקום ולהרוג אותו, לכן הוא ראה את חטאו של זמרי בן סלוא ומשה לא ראה.

"בְּקִנְאוֹ אֶת קִנְאֹתֵי בְּתוּכֶם"

**התורה חסה על כבודו של זמרי בן סלוא
בזכות הרהורי התשובה שפינחס הכניס**

בו

ימים אלו הם זמן הילולת אור החיים הקדוש שהיה מהגדולים והקדושים שהיו בעם ישראל בכל הזמנים. ידוע שגדולי החסידות אומרים שמי שלומד אור החיים

הקדוש זוכה לטהר ולזכך את הנפש שלו והלימוד בספר זה פותח לאדם אופקים חדשים בנפש וכמו שיש צינורות שנחסמים, כך הכוח של אור החיים הקדוש זה לפתוח את כל החסימות שנחסמו. יש בקדושה ובטהרה בלימוד של אור החיים הקדוש כוח גדול להשפיע, לזכך ולרומם את האדם ממקומות נמוכים למקומות גבוהים מאוד.

התורה הקדושה מספרת לנו כל מה שקרה עם זמרי בן סלוא שהיה ת"ח ונשיא שבט בעם ישראל, אחד המבוגרים בעם בזמן המדבר. אחרי כל מה שניסו לעשות בלק ובלעם, עומד זמרי בן סלוא ולוקח את הבת של בלק ומביא אותה בפני כל עם ישראל בזמן שחטא איתה בשעת מעשה ממש, לפני משה רבנו ושואל אותו האם היא מותרת לו או אסורה לו, משה רבנו שתק ולא דיבר.

עד שבא פינחס ושאל את משה האם לא כך לימד אותם כשירד מהר סיני שכל הבועל ארמית קנאין פוגעין בו, משה רבנו אמר לו מכיוון שאתה אמרת את ההלכה, אתה תבצע את זה. לקח פינחס את הרומח ודקר את שניהם כשהם מחוברים והרים אותם כך בכל מחנה ישראל. ואומרים רבותינו הקדושים שנעשו לפינחס ניסים גדולים שלא נהרג על ידי שבט שמעון, שבטו של זמרי. שזמרי עצמו לא הרג את פינחס מדין הבא להרגך השכם להורגו, שגם זמרי לא מת כשהיה עם הרומח בו עד שפינחס הסתובב איתם בכל המחנה והניח אותם על הקרקע ואז מתו.

והתורה הקדושה מתי שמספרת לנו על כל המעשה הזה, לא מזכירה את השם של זמרי בן סלוא אלא רק אומרת "וְהָנָה אִישׁ מִבְּנֵי יִשְׂרָאֵל בָּא וַיִּקְרַב אֶל אָחִיו אֶת הַמִּדְיָנִית לְעֵינֵי מִשֶּׁה" ואחרי כן התורה חוזרת ואומרת את השם שלו "וְשֵׁם אִישׁ יִשְׂרָאֵל הַמֶּכֶה אֲשֶׁר הִכָּה אֶת הַמִּדְיָנִית זִמְרִי בֶן סְלוּא נָשִׂיא בֵּית אָב לְשִׁמְעוֹנִי".

אם כך אומר אור החיים הקדוש ומקשה אם חפץ ה' לגלות המוכים היה לו להזכירם בשעת מעשה.. ואם תורה כסתה עליהם כדרך שכסתה על המקושש בשבת למה נמלך להזכיר שמם. שואל אור החיים הקדוש, בשעת המעשה כשהתורה מספרת מה שקרה למה היא לא אומרת את השם של הנשיא ורק אח"כ אומרת ששם הנשיא זה זמרי בן סלוא, כי אם התורה חסה ולא רוצה לומר את השם של הנשיא בהתחלה כמו עם המקושש שהתורה לא הזכירה את עניין המקושש ורק אח"כ רבי עקיבא (שבת צ"ו:) אמר שזה צלפחד, אז למה בסוף התורה כן פרסמה את שמו ואם התורה כן רוצה לפרסם את שמו למה לא פרסמה את שמו בתחילת הסיפור?

אלא אולי אפשר לפרש ולומר כך, זמרי בן סלוא היה נשיא גדול בעם ישראל הוא טעה וחטא. פינחס התנהג בקדושה גדולה וברוממות הנפש עצומה ועשה מעשה לא פשוט לקום ולהרוג נשיא שבט ישראל, מעשה של סכנה גדולה ומה יגידו כל עם ישראל האם יהרגו אותו או לא וגם ההלכה הזו נתעלמה ממשה רבנו, זמן קשה מאוד בעם ישראל.

בזמן זה פינחס נדבק בקב"ה דבקות עצומה ביותר והלך ודקר ברומח את זמרי והמדינית. והתורה אומרת "בְּקִנְאוֹ אֶת קִנְאֹתֵי בְּתוּכָם" פינחס היה בקדושה וצדקות כ"כ גדולים בשעת המעשה שהכניס גם בתוך זמרי בן סלוא הרהורי תשובה. זמרי יכל להתנגד ולהגן על עצמו, לצעוק לכל השבט שלו שיעזרו לו ויגנו עליו. אבל "בְּקִנְאוֹ אֶת קִנְאֹתֵי בְּתוּכָם" הקדושה והקנאה של פינחס נכנסה בתוכו בזמרי, פינחס הכניס בזמרי אהבת השם ויראת שמייים עצומה ואז זמרי נכנע ושתק, לא התנגד וקיבל את הדין באהבה, את המיתה המשונה הזו בתור כפרת עוונות ותיקון עבורו.

וכך מתורצת הקושיה של אור החיים הקדוש, התורה חסה עליו בהתחלה כי עשה תשובה ולכן לא רצתה לבזות אותו ולהזכיר את שמו בתחילת הסיפור, אחרי כן התורה הזכירה את שמו שנדע במי מדובר. אבל מתי שזמרי נדקר ברומח הוא היה בחיים ויכל להתנגד, לצעוק לאנשים שיעזרו לו והוא לא עשה כלום ושתק כי נכנסה בו הקנאה של פינחס והוא עשה תשובה ולכן התורה חסה עליו.

”בְּקִנְאוֹ אֶת קִנְאֹתַי בְּתוֹכְכֶם”

פינחס בקנאתו פתח פתח וסיוע לכל מי שמתמודד בענייני עריות שיקבל עזרה מהקב"ה

אומר המדרש (במד"ר כא, א) **אָמַר הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא בְּדִין הוּא שֵׁיטַל שְׂכָרוֹ**. הקב"ה אמר שבדין פינחס יקבל את השכר שלו, צריך לשאול הרי פשוט שכל אדם שעושה מצוה בדין הוא שיקבל שכר, אם כך מה החידוש שהמדרש מלמד ומחדש לנו שפינחס יקבל שכרו, מה העומק של המדרש הזה? ועוד צריך להבין מה הפירוש והעומק שהתורה אומרת לנו על פינחס **”בְּקִנְאוֹ אֶת קִנְאֹתַי בְּתוֹכְכֶם”**?

אלא אולי אפשר לבאר ולומר על פי דברי רבותינו הקדושים, הגמרא אומרת (קידושין ל): **ואמר ר"ש בן לוי יצרו של אדם מתגבר עליו בכל יום ומבקש המיתו שנאמר (תהלים לו, לב) "צוּפָה רְשָׁע לְצַדִּיק וּמִבְקֵשׁ לְהַמִּיתוֹ"** ואלמלא הקב"ה עוזרו אין יכול לו. הגמרא אומרת שבכל יום יש לאדם התמודדות עם היצר הרע שבא להכשיל אותו ואם הקב"ה לא יעזור לאדם, הוא לא יוכל להתמודד מול היצר הרע ולנצח אותו כי היצר הרע הוא מלאך עם כוחות גדולים ולכן האדם צריך עזרה וסיוע לנצח את היצר הרע.

על פי זה אומרים רבותינו הקדושים יסוד גדול, מתי שהאדם עומד בפני עבירה הוא צריך להתחיל להתמודד כנגד העבירה פתחו לי פתח כחודה של מחט, את הצעד

הראשון האדם צריך להתחיל ואחרי שהאדם עושה את הצעד הראשון וההתמודדות הראשונה, אז הקב"ה עוזר לו לנצח את היצר הרע. אחרי שהאדם התמודד ועבר את ההתמודדות הראשונה אז יש לאדם כוח להמשיך ולנצח את היצר הרע, כי הקב"ה עוזר לו ונותן לו סיעתא דשמייא להמשיך ולהתגבר על היצר הרע. אם כך ההתמודדות והכוח של האדם, מה שהוא צריך לעשות זו ההתחלה, האדם עומד בפני משהו קשה עליו להתחיל ואחרי שיתחיל הקב"ה יעזור לו לסיים.

אבל יש עבירות שדוחקות ומרחיקות את העזרה של הקב"ה מלעזור לאדם, למשל במקום שיש זנות או חטאים של עריות, הקב"ה לא נמצא ולא רוצה להיות בכאלה מקומות. לכן מתי שיש התמודדות של עריות, הכוח לגבור על היצר הרע הוא גדול ביותר. בד"כ האדם צריך להתחיל ולהתמודד והקב"ה יעזור לו להמשיך, אבל בענייני עריות קשה מאוד שיהיה לאדם סיוע להתגבר על ענייני עריות.

בפרשת השבוע אנו רואים שזמרי בן סלוא עשה עבירה של עריות ולא רק הוא אלא כל בני ישראל חטאו בשיטים והיה שם פורקן גדול של עריות. וידוע שהקב"ה שונא את העריות וזה דבר שמכעיס את הקב"ה כעס גדול ביותר ואז כל בני ישראל היו שקועים בעריות וזמרי בן סלוא נשיא שבט שמעון בשיא של העריות, להתחיל שם לעלות, להתגבר ולהתחזק זה קשה מאוד, כי הקב"ה

מתרחק ממקום של עריות, הקב"ה לא רוצה אפילו לעזור לאדם להתגבר במקום של עריות ואז יש קושי גדול ביותר.

ופינחס בן אלעזר בלי סיוע הלך וקינא את קנאת השם, עשה את הצעד הראשון והמשיך אותו. אחרי שכבר פתח את הפתח הראשון אז הקב"ה סייע לו וכך גרם שהקב"ה יסייע לכולם להתגבר על היצר הרע. אחרי שהייתה אורירה קשה, ריחוק ושנאה מהקב"ה, ללא סיוע מהקב"ה ומצב של התדרדרות במדרון חלק ללא סוף, עמד פינחס ועצר את ההתדרדרות הזו, עצר את זה שהקב"ה מתרחק ממקום של עריות וקשה אפילו לקבל סיוע מהקב"ה ואם אין לאדם סיוע, הוא אפילו לא יכול להינצל מהיצר הרע כי האדם צריך את הפתח הראשון מעצמו ואז הקב"ה ממשיך ועוזר לו. פינחס עצר את כל ההתדרדרות ועשה את הצעד הראשון, וזה נתן כוח לכל עם ישראל להתחיל ואז הקב"ה מסייע להמשיך ולנצח את היצר הרע.

"הֲנִי נָתַן לוֹ אֶת בְּרִיתִי שְׁלוֹם"

יעקב אבינו יזרז את אליהו הנביא לבשר את הגאולה ושמו של הקב"ה יהיה שלם

בפרשת השבוע רואים שהקב"ה מבטיח לפינחס "הֲנִי נָתַן לוֹ אֶת בְּרִיתִי שְׁלוֹם" ובמילה שלום יש ו' קטיעא האות ו' חתוכה. מובא ברש"י (ויקרא כו, מב) בחמש מקומות בתנ"ך כתוב אליהו בלי ו' ובחמש מקומות בתנ"ך כתוב יעקב עם

ו' ויעקב אבינו לקח את האות ו' מאליהו חמישה פעמים כפיקדון שיבוא לגאול את בניו מתי שיגיע זמן הגאולה ולא יתעכב.

ואומר האר"י הקדוש דבר מפחיד, שדוקא האות ו' היא קטיעא כי כתוב (זכריה יד, ט) "וְהָיָה ה' לְמֶלֶךְ עַל כָּל הָאָרֶץ בַּיּוֹם הַהוּא יְהִי־ה' אֶחָד וְשִׁמּוֹ אֶחָד". שלעתיד לבוא שם השם לא יהיה י-ק-ו-ק אלא י-ה-י-ה וזה ביום ההוא יהיה, לכן יש את הו' קטיעא במילה שלום שחתוכה ותהיה כמו האות י'. ולכן גם "כִּי יָד עַל כַּס יָה" (שמות יז, טז) שכסאו של הקב"ה לא שלם בגלל האות ו'.

"וְשֵׁם אִישׁ יִשְׂרָאֵל הַמִּפְּהָ אֲשֶׁר הִפָּה"

**יש אנשים שנמצאים בעולם הזה כמו
מתים ללא חיות בנשמה ורק מתהלכים
כחיים בגוף**

ימים אלו הם זמן ההילולא של רבנו אור החיים הקדוש שהיה קדוש עליון וכוחו עצום ביותר. וידוע מה שאומרים רבותינו הקדושים, מתי שאומרים דבר תורה בשם צדיק צריך לצייר את הצדיק בעיני האדם והאדם צריך לדמיין כאילו הצדיק עומד לידו שואל את הקושיה ועונה את התשובה, אומר את החידוש ואת הדבר תורה, אז האדם מושפע משורש הצדיק בשמיים שפע גדול ויש לו כוח גדול מהשמיים.

רבנו אור החיים הקדוש, וודאי שפתותיו דובכות בקבר מתי שלומדים את השאלה החזקה שלו בפרשת השבוע, כתוב בפרשה "וְשֵׁם אִישׁ יִשְׂרָאֵל הַמְּכָה אֶשֶׁר הָפָה אֶת הַמַּדְיָנִית זְמָרִי בֶן סְלוּא" שואל אור החיים הקדוש למה כפל הלשון לומר "הַמְּכָה אֶשֶׁר הָפָה" מספיק לומר שם איש ישראל המוכה והרי ידוע שהתורה מדקדקת בדברים ומצמצמת במילים ואין סתם מילים בתורה הקדושה, אם כך למה יש את כפל הלשון "הַמְּכָה אֶשֶׁר הָפָה"?

אלא מתרץ אור החיים הקדוש יסוד גדול, לכל יהודי יש כוח למעלה ומתי שהכוח שלו למעלה מתחזק אז הכוח שלו למטה מתחזק. מתי שהכוח שלו למעלה נחלש ח"ו גם הכוח שלו למטה נחלש. כך גם כל אומה ואומה, אם רואים אומה שנופלת סימן שהשר שלה בשמיים נפל, רואים אומה שמתחזקת סימן שהשר שלה בשמיים מתחזק. למעלה יש לאדם כוח, אם הכוח יורד גם האדם יורד, אם הכוח למעלה מתחזק האדם מתחזק, מתי שלמעלה יורד הכוח של האדם אז אדם כמו מת ומאבד את הכל, אם למעלה מת הכוח של האדם אז אחרי כן האדם מת.

על פי זה אומר אור החיים הקדוש, מתי שעמד פינחס ודקר את זמרי בן סלוא, זמרי בן סלוא כבר למעלה היה כמת ולא היה בו כלום, כי ברגע שנגע במדיינית איבד את החיות שלו, ברגע שהתריס כנגד משה רבנו איבד את

החיים שלו, כבר למעלה הוא מת, אז הגוף שלו אולי חי עוד תקופה של זמן, אבל למעלה הוא נחשב כמת.

וכך נוכל להוסיף על רבי שמעון בר יוחאי ויהודה בן גרים, יהודה בן גרים הלשין על רבי שמעון בר יוחאי וגרם לו צער, ברגע שיהודה בן גרים עשה את זה הוא נחשב כבר כמת, הוא נשאר עוד חי למטה אבל הנשמה שלו הפנים שלו כבר מת. הוא חי עוד שלוש עשרה שנים עד שרבי שמעון בר יוחאי יצא מהמערה ונתן בו עיניו ועשהו גל של עצמות. "סָר צֶלֶם מֵעֲלֵיהֶם" (במדבר יד, ט) ברגע שסר צילם ויורד האור של האדם למעלה, האדם יכול לחיות אבל הוא כמו מת. ברגע שאדם פוגע בצדיק או פוגע בתורה ובדברים קדושים הוא מאבד את החלק שלו שנמצא למעלה, ואז החלק שלו שנמצא למטה בקלות נופל ומתי שנופל הוא בגדר של "גברא קטילא" אדם שכבר מת, אין לו חיות ואין לו כלום.

לכן זמרי בן סלוא ברגע שנגע במדיינית כבר לא הייתה לו חיות, לכן נאמר "וְשֵׁם אִישׁ יִשְׂרָאֵל הַמִּמָּה אֲשֶׁר הִכָּה" שהוא כבר מת לפני, הוא רק היה חי בגוף שלו. פינחס עשה רק מעשה קטן, אבל את החיות שלו זמרי בן סלוא כבר איבד ולא הייתה לו את החיות.

וכך גם תתורץ הקושיה איך פינחס הרג את זמרי, פינחס לא עשה מעשה חמור כמו הריגה, אומנם זה היה מעשה של מסירות נפש שסיכן את חייו וקינא קנאה להשם, אבל זמרי היה כבר גברא קטילא, כמו מת ולכן זה

שהרג אותו לא היה מעשה גדול כמו הריגה כי כבר היה מת, כך אומר רבנו אור החיים הקדוש.

ואפשר עוד להוסיף ולומר מה שמובא בשו"ע (או"ח קכח, לה) כהן שהרג את הנפש אפילו בשוגג, לא ישא את כפיו אפילו עשה תשובה. ברכת כהנים היא ברכה של שלום וטובה ומי שהרג אפילו בשוגג לא יכול לעלות לברכת כהנים, משום שלקח נפש מישראל אין איתו שלום ואין איתו טוב. אבל מצד שני (שם, לו) מוהל שהוא כהן ונפטר לו התינוק בברית, כן יכול לעלות לברכת כהנים כי רק אם אדם הרג ואפילו בשוגג לא יכול לעלות לברכת כהנים. זמרי בן סלוא כבר היה מת ופינחס רק עשה את המעשה הקטן להשלים את העשייה ולכן כפל הלשון מובן.

וצריך לדעת שבשם של האדם יש כוח גדול וגם בשם של האדם יש צדיקים שיכולים לראות אם החלק העליון של האדם חי או מת. וכך הגמרא אומרת (יומא פג:) על רבי מאיר שהיה מדקדק בשמות וכשהיו באים לשאול אותו, הוא היה בודק בשם של האדם וכך יורד לעומק של השם לראות אם יש לו חיות בשמיים או לא. והגמרא מספרת שם שיום אחד הלכו רבי מאיר ורבי יהודה ורבי יוסי והגיעו לאדם להיות שם בשבת, רבי יהודה ורבי יוסי נתנו לו את הכסף שישמור להם ורבי מאיר לא נתן והחביא את הכסף בבית הקברות. במוצאי שבת באו לבקש ממנו את הכסף, אותו אדם אמר שלא קיבל מהם כלום ואין לו שום כסף ורבי מאיר ניצל. שאלו חכמים את רבי מאיר איך ידע לא לתת לו את הכסף, אמר להם כי השם שלו

כידור כמו הפס' (דברים לב, כ) **"כִּי דוֹר תִּהְיֶה הַמָּה"** שהוא אדם הפכפך ולכן לא נתן.

הצדיקים היו יודעים לראות בשם של האדם אם יש לו חיות בשמיים או לא ולכן גם היו מקפידים לתת לצדיק פתק עם השם של האדם שצריך ברכה, כי הם ידעו לרדת לעומק של השם של האדם וכך להבין אם יש לו חיות וכמה חיות יש לו, לאיזה דבר הוא צריך ברכה ובמה הוא צריך ישועה.

**"קח לך את יהושע בן נון איש אשר רוח בו
וסמכת את ידך עליו"**

**כדי שהעם יקבלו בכניסה לארץ גם
השפעות גשמיות העביר הקב"ה את
ההנהגה ליהושע**

בפרשת השבוע אנחנו מוצאים שמשה רבנו עומד ורוצה לסדר את ההנהגה של בני ישראל לפני פטירתו, משה רבנו מבין שצריך לראות את הדור הבא לפני שנכנסים לארץ ישראל ואז עומד ומבקש מהקב"ה שהילדים שלו ירשו אותו וימשיכו את דרכו. הקב"ה מסרב ואומר **"קח לך את יהושע בן נון איש אשר רוח בו וסמכת את ידך עליו..ונתתה מהודך עליו למען ישמעו כל עדת בני ישראל"**. ורש"י מפרש במקום "ונתתה מהודך עליו" זה קירון עור פנים, "מהודך" ולא כל הודך נמצינו

למדין פני משה כחמה פני יהושוע כלבנה, "למען ישמעו כל עדת בני ישראל" שיהיו נוהגין בו כבוד ויראה כדרך שנוהגין בך.

הקב"ה מצווה את משה רבנו לאסוף את כל בני ישראל ושיתן חלק מההוד והגדולה שלו ליהושע בן נון, כך שכל בני ישראל יראו ויכבדו אותו שתהיה להם יראת כבוד ליהושע בן נון. אבל רש"י מפרש שהקב"ה אמר למשה שלא יעביר ליהושע את כל כוחו, אלא רק חלק ורש"י מפרש שחלוקת הכוח ביניהם הייתה שפני משה כפני חמה כמו פני השמש, פני יהושע כפני לבנה כמו הפנים של הירח, כוחו של משה היה גדול כמו השמש וכוחו של יהושע היה פחות כמו הירח.

צריך להבין ממנים עכשיו מנהיג לפני הכניסה לארץ ישראל, יש מלחמות עם הגויים לכבוש את הארץ, חלוקת ארץ ישראל, מלחמות על הפרנסה, מקום שיש בו התמודדות עם בעיות קשות שלא היו במדבר. במדבר היו ענני כבוד ששומרים על בני ישראל, אכלו את המן ושתו מים מן השמיים מבארה של מרים, לא היו צריכים להתווכח ולריב, לא צריכים לעשות מסחר אחד עם השני, יש להם את הזקנים ואת אהרן כל דבר היה בנחת ובנעימים. אם כך, למה הקב"ה מבקש לתת כוח פחות ליהושע בן נון צריכים לתת לו כוח יותר גדול ויכולת יותר חזקה להנהיג את בני ישראל ואם אפשר להעביר מהכוח של משה ליהושע, למה לא להעביר את כל הכוח?

אלא צריך להבין את העומק וההבדל בין ההנהגות בשתי הדורות של משה רבנו ושל יהושע בן נון, המדרש מספר (דבר"ר ט, ה) אחרי שמשה רבנו ביקש ולחץ את הקב"ה להיכנס לארץ ישראל בכל דרך, הקב"ה אמר לו שלא יוכל להיכנס כי הגיע כבר זמנו של יהושע בן נון לשלוט, אמר משה לקב"ה שיהושע יהיה המנהיג והוא יהיה הגבאי שלו, הסכים איתו הקב"ה. בבוקר קם משה רבנו והלך לביתו של יהושע, יהושע בן נון הלך באמצע ומשה רבנו לידו. הגיעו לאוהל מועד נכנס יהושע בן נון ומשה רבנו חיכה בחוץ, יצא יהושע ושאל אותו משה רבנו מה הקב"ה דיבר איתו וביקש שיספר לו, אמר לו יהושע שהוא לא שאל את משה רבנו כשהיה נכנס אז למה הוא שואל אותו עכשיו.

עמד משה רבנו ואמר מאה מיתות ולא קנאה אחת. כי עזה כמוות אהבה קשה כשואל קנאה, האהבה שאהב משה ליהושע הייתה עזה כמוות, אבל קשה כשואל קנאה מה שקינא משה ביהושע, העדיף משה רבנו למוות ולא לקנא פעם אחת וכך נפטר מהעולם.

וואים פה מתי שהגיע זמנו של משה רבנו להעביר את ההנהגה ליהושע, אז לא היה לו כבר את הכוח להנהיג ולהוביל את עם ישראל, נבוא ונשאל למה לא היה למשה רבנו את הכוח הזה שהיה לו?

אלא אומרים רבותינו הקדושים דור דור ודורשיו, בכל דור הקב"ה שם את הדורשים ואת הרבנים ע"פ

הדור. בכל דור יש שינוי במהות, במציאות של העולם ובהסתכלות על העולם, המחשבה אחרת והראיה אחרת. זה כמו קומה בבניין, ברגע שמסיימים לבנות קומה, הקומה הבאה אחריה היא אחרת בצורה ובגובה, חלוקת הקירות אחרת, כל דור זו מציאות אחרת בעולם. הדור שיצא ממצרים היה דור דעה, דור של קדושה יראת שמיים ועבודת השם בלי שום עניין לעולם הזה, הכל היה בקדושה וטהרה.

וכן אומרת הגמרא אומרת (סנהדרין קי): שדור המדבר אין להם חלק לעולם הבא, משום שהם כבר היו בעולם הבא בחיים שלהם. ישבו ולמדו תורה כל היום. לא היו צריכים לאכול כי היה להם את המן, היו מכוסים עם ענני הכבוד. ראו את השכינה, ראו את משה רבנו שעולה לשמיים ויורד. הכל אצלם היה בבחינה של עולם הבא ולכן היה להם את משה היה כמו השמש, כמו שבת קדוש ומרומם, חיים מעין עולם הבא מנותקים מכל המציאות.

עכשיו כשנכנסים לדור חדש לארץ ישראל, המציאות של החיים היא אחרת צריך לעבוד להתווכח ולהתמודד, הרבה דברים לעשות ובמציאות גדולה כמו של משה רבנו זה לא יכול להשפיע ולהתקיים כי הדור הוא שונה וההשפעה היא אחרת. אם משה רבנו היה נותן ליהושע את הכוח כמו שלו, אז גם הדור היה צריך להישאר כמו יוצאי מצרים ואז לא היו יכולים להיכנס לארץ ישראל להתווכח ולריב, בשביל זה הייתה ירידת הדורות כי זה

כבר דור של לבנה שאין לו את הכוח שלו מעצמו אלא מקבל את הכוח שלו מהשמש.

אם משה היה מעביר ליהושע את הכוח שלו שזה השמש, אז גם הדור היה נשאר דור דעה שנכתב עליו לא להיכנס לארץ ישראל כי בדור שנכנס הייתה מציאות של דור פחות, לא כמו הדור הקודם שהיה אמור לארץ ישראל והארץ הייתה אמורה להיות "מלאה הארץ דעה אַת ה'" (ישעיה יא, ט) בשלימות ובמצב הגבוה ביותר.

לכן אם משה רבנו היה מעביר ליהושע את כל כוחו, אז יהושע היה צריך להיות כמו משה ודור יוצאי מצרים היו צריכים להיכנס לארץ, ארץ ישראל הייתה צריכה להישאר כמו במדבר עם המן וענני הכבוד בקדושה וטהרה, כי ההשפעה של משה כמו השמש לא הייתה יכולה להיות בדור פחות וירוד כמו הדור שנכנס לארץ ישראל שכבר ירדו בדרגה, לא דור של מעין עולם הבא.

עם הנהגה כמו של משה רבנו אי אפשר שהדור יהיה פחות, צריך דור מרומם. אם היה נשאר פני משה כפני חמה וגם פני יהושע כפני חמה, גם הדור היה צריך להישאר דור דעה ומשום שהדור לא נשאר דור דעה אלא דור של כניסה לארץ ישראל עם מלחמות ומשברים, עם התמודדויות זה כבר לא יכול להיות כמו חמה אלא צריך להיות כמו לבנה.

משה רבנו לא יכל להשפיע להם דברים גשמיים, מתי שבני ישראל ביקשו במדבר בשר, משה רבנו אומר

לקב"ה שיהרוג אותו כי הוא לא יכול להביא להם בשר, משום שיכל להשפיע רק דברים קדושים, המנהיג הוא הצינור להוריד דברים רוחניים, דברים מהשמייים. משה רבנו יכל להוריד רק מן, רק דברים רוחניים וברגע שבני ישראל ביקשו דברים גשמיים משה רבנו העדיף למות.

יהושע יכל להוריד להם דברים גשמיים, לכן הקב"ה אמר למשה לאסוף את הזקנים שהשפעה של הבשר תבוא לבני ישראל דרך הזקנים, כי משה רבנו יכל להשפיע רק רוחני ולהיכנס לארץ ישראל צריך גם השפעות גשמיות, צריכים פרנסה, אין כבר ענני כבוד, אין מן ואין את בארה של מרים. צריך כוח גשמי להתמודד בארץ ישראל ואם פני יהושע ישארו כפני חמה לא יהיה אפשר להשפיע דברים גשמיים, לכן הקב"ה הוריד את הדרגה מפני חמה לפני לבנה שכן יכולים להשפיע דברים גשמיים.

"וְשֹׁעִיר עִזִּים אֶחָד לְחֹטָאת לַה'"

**הקב"ה מבקש עליו קרבן בראש חודש
כדי שנעמול יותר בתורה והלבנה תחזור
לגודלה**

צריך לדעת יסוד גדול, כל חידוש תורה מרומם ומחזק את האדם בצורה מסוימת, יש דברי תורה ועניינים יסודיים שמרוממים את האדם כל כולו למדרגה למקום

גבוה וקדוש ביותר וזה מה שאומר דוד המלך (תהלים לה, י) "כָּל עֲצֻמוֹתַי תִּאֲמַרְנָה ה' מִי כְמוֹךָ" יש דברים שמביאים את האדם שכל רמ"ח איבריו ושס"ה גידיו מתעלים ומתדבקים בקב"ה, מגיעים לדרגה גבוהה וקדושה ביותר.

את פרשת השבוע פרשת פינחס קוראים או בזמן של ערב בין המצרים או בבין המצרים. בין המצרים זה זמן שהיה חורבן בית המקדש מי"ז בתמוז עד ט' באב, הזמן הזה הוא זמן שהשטן מקטרג בו וכל הדברים הקשים והחמורים שקרו לעם ישראל נשתרשו והתחילו בעשרים ואחד יום הללו. לכן עזרא הסופר מתי שתיקן וסידר את החלוקה של התורה, סידר שפרשת פינחס תהיה תמיד בערב ימי בין המצרים או בתוכם כי בפרשה זו נמצא הסיכום של כל החגים, כל הקורבנות שמקריבים.

ידוע שהקריאה מעוררת את הזמן ומתי שקוראים בתורה ולומדים הלכה של דבר מסוים, זה מעורר את הזמן ונותן כוח מאותו הזמן שירד שוב בזמן הזה. לכן מתי שבימים אלו קוראים על השבת על המועדים והקורבנות, זה מעורר את הזמן שתהיה יותר ברכה, יותר שמחה וסיעתא דשמייא.

אחד הקורבנות שהפרשה אומרת לנו שמקריבים בבית המקדש, זה קרבן של ראש חודש. והגמרא אומרת (ראש השנה כג:) שהקב"ה מבקש להביא קרבן בראש חודש ולהביא על הקב"ה כפרה. צריך להבין על מה כפרה לקב"ה, הקב"ה שברא את העולם במאמרו ברא שחקים

וכל העולם שלו, הוא מבקש מאיתנו להביא עליו קרבן וכך התורה אומרת "וּבְרָאשֵׁי חֳדָשִׁיכֶם תִּקְרִיבוּ עֹלָה לַה' פְּרִים בְּנֵי בָקָר שְׁנַיִם, וְאֵיל אֶחָד, כִּבְשִׂים בְּנֵי שָׁנָה שְׁבַע תַּמִּימִם.. וְשַׁעִיר עִזִּים אֶחָד לְחַטָּאת לַה' עַל עֹלַת הַתְּמִיד יַעֲשֶׂה וְנִסְכּוֹ" אם כך מה הפירוש של הדברים, על מה צריך להביא קרבן על הקב"ה?

אלא צריך להבין דבר מפחיד, הגמרא (חולין ט:) רבי שמעון בן פזי רמי כתיב (בראשית א, טז) "ויעש אלהים את שני המאורות הגדולים" וכתיב "את המאור הגדול ואת המאור הקטן". אמרה ירח לפני הקב"ה, רבש"ע אפשר לשני מלכים שישתמשו בכתר אחד? אמר לה לכי ומעטי את עצמך. אמרה לפניו רבש"ע הואיל ואמרת לפניך דבר הגון אמעיט את עצמי? אמר לה לכי ומשול ביום ובלילה.. זיל לימנו בך ישראל ימים ושנים.. זיל ליקרו צדיקי בשמיך (עמוס ז, ב) "יעקב הקטן" "שמואל הקטן" (שמ"א יז, יד) "דוד הקטן". חזייה דלא קא מיתבא דעתה ראה הקב"ה שהלבנה עוד עצובה, אמר הקב"ה הביאו כפרה עלי שמייעטתי את הירח והיינו דאמר ר"ש בן לקיש מה נשתנה שעיר של ראש חדש שנאמר בו (במדבר כח, יא) לה' אמר הקב"ה שעיר זה יהא כפרה על שמייעטתי את הירח. גמרא זו היא גמרא שפחד לומר אותה, על גמרא זו אומרים חכמי הקבלה שזהו סוד מסודות הקבלה ונבאר את הדברים.

הקב"ה בבריאת העולם ברא את השמש בגודל מסוים ואת הירח באותו גודל. באה הירח לפני הקב"ה ואמרה

לקב"ה אי אפשר ששנינו גם אני וגם השמש יהיו באותו גודל באותה צורה, אמר הקב"ה לירח נכון את צודקת לכי את ותמעיתי את עצמך. אמרה הירח לקב"ה בגלל שאמרתי דבר טוב ונכון אני צריכה להיענש, ניסה הקב"ה בכל דרכים לפייס את הירח, אמר לה שתמשול ביום ובלילה, אמר לה שצדיקים יקראו על שם הירח "שמואל הקטן", "יעקב הקטן". ראה הקב"ה שכל הפיוסים שהוא מפייס את הירח, היא עוד בצער ולא מתפייסת אמר הקב"ה לעם ישראל שיביאו כל חודש כפרה עליו על שמיעט את הירח.

נבוא ונשאל למה הקב"ה צריך לבקש סליחה מהירח, אדם ששם בבית שלו את הארון במקום הזה ולא נוח לארון, הארון יתלונן לאדם וכך גם עם השולחן, כל העולם הזה של הקב"ה והוא יודע מה הוא עושה, אם הקב"ה חושב שהירח צודק למה הוא לא מחזיר אותה לגדולתה וזהו, למה הקב"ה צריך לבקש שיביאו כפרה עליו?

אלא צריך לבאר ולומר יסוד גדול שהיסוד הזה צריך להיות בנפש של כל אחד ואחד מאיתנו, כי הוא אחד מהיסודות של הבנת התורה הקדושה ועל הדרך איך מתנהלת התורה הקדושה. ידוע יש לנו תורה שבכתב שזה חמישה חומשי תורה מבראשית עד סוף ספר דברים. תורה שבכתב זה כנגד השמש ומשה רבנו שעלה לשמיים הוא מסמל את התורה שבכתב, הירח זו תורה שבעל פה שמסמל אותה יהושע בן נון.

משה רבנו לפני פטירתו מבקש מהקב"ה למנות את הבנים שלו מנהיגים אחריו, הקב"ה מסרב ואומר לו לקחת את התלמיד שלו יהושע שיהיה מנהיג אחריו ולתת חלק מהגדולה שלו על יהושע. מתי שראו זקני הדור את יהושע אמרו פני משה כפני חמה ופני יהושע כפני לבנה, משה רבנו זה השמש וזו תורה שבכתב ויהושע בן נון זו תורה שבע"פ, זו גמרא תלמוד בבלי שבלולה מעורבבת הרבה דברים ביחד. תורה שבכתב זה משה רבנו, השמש שנותנת את כל האור לירח. את כל התורה שבעל פה לומדים מיסודות ופלפולים של דברים שנאמרו בתורה שבכתב מהשמש.

וכך גם הייתה המסורת משה קבל תורה מסיני, ומסרה ליהושע (אבות א, א) משה קיבל את התורה מהקב"ה בעצמו והוא היה השמש, מסר את התורה ליהושע בן נון שהיה התלמיד הראשון שלו, החוליה השניה אחרי משה רבנו וזו הירח. השמש נותנת אור חזק ביותר ומהאור הזה נותנת לירח שמאיר מכוחה של השמש. לכן הבנים של משה לא יוכלו להיות מנהיגים כי הם לא היו תלמידים של משה, היו בנים של משה והיה צריך תלמיד שימשיך מה שהשמש קיבלה שיעבור לירח.

ועל פי זה אפשר לבאר ולומר יסוד גדול, רבותינו הקדושים אומרים מתי שמשה רבנו עלה לשמיים ארבעים יום וארבעים לילה ולמד עם הקב"ה תורה, איך ידע משה רבנו מתי יום ומתי לילה הרי בשמיים אין שעון

ואין זמנים, השמיים זה מעל הזמן. איך ידע שזה ארבעים יום וארבעים לילה. אלא ידוע מתי שהקב"ה לימד את משה רבנו את התורה ונתן לו אותה במתנה, בשעות היום הקב"ה היה לומד איתו תורה שבכתב ובלילה הקב"ה היה לומד איתו תורה שבעל פה וכך ידע משה שארבעים יום זה זמן שהקב"ה לימד איתו תורה שבכתב הזמן שהשמש בגבורתה. ומתי שהקב"ה לימד עם משה רבנו תורה שבעל פה זה הלילה, שהירח זה כוחות התורה שבעל פה. זה ההבדל בין משה ליהושע שזה תורה שכתב וזה תורה שבעל פה.

לכן הקב"ה הפחית מהכוח של הלבנה, כי בבריאת העולם לפני שהאדם חטא ואכל מעץ הדעת, לפני שכל הדברים הרעים נעשו בעולם, אז התורה שבכתב והתורה שבעל פה היו צריכים להיות שניהם דבר גדול באותה רמה ובאותה כוח. אבל אחרי שהקב"ה ראה שבני ישראל חטאו בחטא העגל והאדם יאכל מעץ הדעת, והמשקל של שני החטאים האלה אותו משקל ואותו סגנון של עבירה ומאותו שורש, האדם גרם רע בלב שלו כמו חלון שנשבר, אז צריך לעבוד לתקן את השבר שנשבר על ידי פלפול התורה ועל ידי העמל והיגיעה שהאדם עמל בתורה ומשתדל להבין וללמוד את התורה, אדם יתקן את מה שחטא בחטא עץ הדעת ובחטא העגל.

וככל שמתעמקים ומפלפלים בתורה, כך מתקנים את החטא של אדם הראשון וחטא העגל, על ידי לימוד

התורה משלימים את הגודל של הלבנה שנהייתה קטנה. ומתי שהגאולה תבוא והמשיח יבוא אז "וְהָיָה אֹר הַלְבָנָה כְּאֹר הַחֲמָה וְאֹר הַחֲמָה יְהִיֶּה שְׁבַעֲתַיִם" (ישעיהו ל, כו) והכל יושלם, כי כל לימוד תורה שאנחנו לומדים משלים את הלבנה ומתי שיבוא המשיח אז הכל יהיה מושלם.

כל מה שהלבנה מבקשת מהקב"ה שיתן כוח לבני ישראל ללמוד תורה, כוח להידבק בקב"ה ולאהוב את התורה, כי כמה שבני ישראל יאהבו את התורה אז יהיו מושלמים בלימוד התורה והירח תהיה מושלמת על זה שנהייתה קטנה. לכן הקב"ה בכוונה השאיר את הירח שתהיה קטנה בשביל שאנשים יוכלו ללמוד ולהשיג כדי להגדיל את הירח ולהביא אותו לדרגה גבוהה ומושלמת, כי כל מה שהוקטנה הירח זה לתת כוח ללימוד התורה שבעל פה לעמול על דברי התורה ולהזיע עליהם ובעמל והטרחה והפלפול הוא מתקן ומזכך את החוסר של הלבנה.

מפה יובן למה הקב"ה מבקש שיביאו עליו כפרה כי הקב"ה הקטין אותה ולא החזיר אותה לגודל שלה, כי הקב"ה רוצה שנלמד תורה ואנחנו לא מספיק לומדים וזה נשאר קטן כדי שנעמול יותר בתורה שבעל פה. ואשרי מי שעמלו בתורה שהוא מזכך ומרומם את עצמו, מביא את עצמו לדרגות גבוהות.

אם כך, כל ראש חודש יש השקה בין השמש לבין הלבנה ויש חיבור בין שניהם ואחד נותן לשני כוח. לכן

כל ראש חודש מביאים כפרה שזה עוד לא הושלם, וזו הכפרה שאנחנו שלוחים של הקב"ה להביא כי אנחנו צריכים לתקן ולהשלים את זה, לכן מביאים את הקרבן כי השמש זו תורה שבכתב והירח זו תורה שבע"פ והלימוד של התורה משלים את הירח ונותן כוח וכפרה ונחת לקב"ה בכל מעשי ידיו של האדם.
